

Nr 112.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1927 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om anslag till nybyggnad för lantmäterikontoren i Kopparbergs län och Jämtlands län m. m.

(4:e avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 3, av herr *T. Nothin m. fl.* och den andra inom andra kammaren, nr 14, av herr *B. Eriksson* i Grängesberg, *m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte till uppförande av nybyggnad för lantmäterikontoret i Kopparbergs län samt till ändrings- och reparationsarbeten inom landsstatshuset därstädes, allt i överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen uppgjorda förslag, anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 346,000 kronor.

Vidare har i en inom första kammaren av herr *T. Nothin m. fl.* väckt motion, nr 26, hemställts, att riksdagen ville dels till förvärv av erforderligt tomtutrymme och dels till uppförande därå av nybyggnad för lantmäterikontoret i Jämtlands län anvisa för budgetåret 1927—1928 ett extra reservationsanslag av 222,000 kronor.

Beträffande de av motionärerna till stöd för ifrågavarande framställningar anförda skälen får utskottet hänvisa till motionerna.

Beträffande lantmäterikontoret i *Jämtlands län* har i den i ämnet väckta motionen anförts bland annat följande:

»Lantmäterikontoret i Jämtlands län är sedan år 1912 inrymt i Östersunds rådhus. Den sammanlagda golvytan utgör 209 kvadratmeter, varav större delen (165 kvadratmeter) utgöres av källarlokalerna avsevärt under markens yta.

Lokalen, vilken torde förhyrts som ett provisorium, är vad utrymmet angår ytterst *otillräcklig*.

För den besökande allmänheten har detta medfört den synnerliga olägenheten, att kontoret enligt medgivande av Kungl. Maj:t numera under fyra dagar i veckan hålles stängt för allmänheten, detta av den anledning att, då under besökstid kartmaterialet studeras av allmänhet eller förrättningsmän, erforderliga arbetsplatser för kontorets personal ej finnas tillgängliga.

Givet är att det otillräckliga utrymmet försvårar såväl en tillfredsställande förvaring av kartmaterialet som iakttagande av tillräcklig aktsamhet vid användande av de större kartorna.

Av vida större betydelse är, att lokalen starkt fuktar, varigenom hela kartsamlingens bestånd äventyras och därmed oersättliga värden sättas på *Bihang till riksdagens protokoll 1927. 6 saml. 52 häft. (Nr 112—113.)*

spel. Lokalens *olämpliga beskaffenhet* åskådliggöres bäst genom återgivande av följande uttalande av överlantmätaren i skrivelse den 13 maj 1925 till lantmäteristyrelsen:

'Redan inom ett år efter kontorets hitflyttning trädde olämpligheten av desamma i dagen. Den garanterade fuktfriheten visade sig sålunda snart vara blott och bart en chimär, i det de i källarlokalerna över asfaltgolvet på gråpapp lagda korkmattorna måste borttagas, den därunder befintliga lumpappen, som dröp av fukt, utskyfflas och asfaltgolvet undergå en längre tids torkning. Tjocka mögellager hade dessutom bildats bakom skåpen. Asfaltgolvet täcktes sedermera med ett trägolv, på vilket lades korkmattor; genom denna anordning måste dock brandsäkerheten anses hava högst betydligt minskats. Ännu i dag äro arkivlokalerna långt ifrån fuktfria; särskilt i det större av rummen förekommer alltjämt mögelbildning bakom skåpen. Även under den varmaste sommar måste värme vara påsläppt i elementen i arkivlokalerna på det arkivalierna ej må taga allt för stor skada genom fukt och temperaturväxlingar. I det större arkivrummet måste under förliden höst en del av trägolvet läggas om, enär detsamma på grund av fukt och mögel var så uppruttet, att en då tillförordnad överlantmätare trampade rätt igenom detsamma. Sistnämnda rum måste ehuru osunt användas till arbetsrum för assistenten, liksom det mindre arkivrummet för ritbitrådet och extra assistenter, när sådana äro här förordnade. Arkivlokalernas olämplighet som arbetsrum, i synnerhet som härtill kommer att de äga dålig dagsbelysning, torde framgå av vad ovan anförts.'

I fråga om behovet av nya lokaler för lantmäterikontoret i *Kopparbergs län* m. m. har i de i ämnet väckta motionerna anförts bland annat följande:

»De för länsstyrelsen i Kopparbergs län nu tillgängliga ämbetslokalerna äro synnerligen otillräckliga och för sitt ändamål delvis olämpliga.

Detsamma gäller i lika hög grad lantmäterikontorets i länet lokal. Belysande i sistnämnda hänseende är följande överlantmätarens uttalande i skrivelse till lantmäteristyrelsen rörande behovet av ny lokal: 'Kontoret är, särskilt med hänsyn till arkivaliernas och i synnerhet kartornas behov av vård samt den besökande och forskande allmänhetens berättigade önskningsar, i trängande behov av ökat utrymme och lämpligare lokaler. Om två eller tre år får arkivet anses vara fyllt till sprängningsgränsen. Härav följer ej endast vådor för arkivalierna, utan även den personal, vilken nu sitter inkilad mellan de ännu ej slutligt fyllda arkivskåpen, kommer att sakna arbetslokal. Det är därför, med hänsyn till den tid utredning i ärendet samt uppförandet av eventuell nybyggnad kan taga, i hög grad påkallat att allvarliga åtgärder skyndsammast vidtagas för lösandet av kontorets lokalfråga.'

Tilläggas må blott, att frågan än mera aktualiseras, om en mera omfattande jorddelningsverksamhet inom länet kommer till stånd.

Enligt ett av byggnadsstyrelsen uppgjort förslag skulle lokalfrågan lämpligen kunna så lösas, att bakom landsstatshuset uppföres en nybyggnad för lantmäterikontoret till en beräknad kostnad av 286,500 kronor samt att länsstyrelsen får ensam disponera landsstatshuset, i vilket erfordras vissa omändrings- och reparationsarbeten för en beräknad kostnad av 59,500 kronor.»

Utskottets
yttrande.

I avseende först den väckta frågan om nybyggnad för lantmäterikontoret i Jämtlands län får utskottet erinra, hurusom riksdagens år 1926 församlade

revisorer vitsordat att nämnda, till Östersund förlagda lantmäterikontor för närvarande har mindre tillfredsställande lokaler. Huvuddelen av lantmäterikontoret är förlagt till stadens rådhus, där bland annat disponeras vissa källarutrymmen, som emellertid såväl med hänsyn till belysningsförhållanden som eljest är olämpliga såsom arbetslokaler, vartill, enligt vad revisorerne framhållit, kommer att fara föreligger för där förvarade kartors och övriga lantmäteriarbetslokalers förstörelse genom fukt.

Om än alltså behovet av nya lokaler för lantmäterikontoret synes ådagalagt, kan dock icke utskottet nu tillstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen. Avgörande för utskottet har därvid varit det outredda läge, vari frågan om lantmäterikontorets förläggning befinner sig. Länsstyrelsen har förordat att en lantmäterikontorsbyggnad uppföres å en av staden kostnadsfritt erbjuden tomt norr om stadens planlagda område intill den s. k. fornbyn (Jamtli kallad); där skulle också plats kunna beredas för en tilltänkt arkivdepå för Jämtlands län. Lantmäteristyrelsen — liksom ock statsrevisorerne — har ansett nämnda tomt på grund av sitt avlägsna läge vara för ändamålet mindre lämplig; i stället har lantmäteristyrelsen tillstyrkt nybyggnadens förläggning till en intill stadens rådhus belägen tomt, som kan förvärfvas för 20,000 kronor. Byggnadsstyrelsen har emellertid uttalat sig för ett antagande av det av staden gjorda anbudet om upplåtelse av tomten norr om staden.

Olika meningar hava, såsom härav framgår, gjort sig gällande om lämpligaste platsen för den blivande lantmäterikontorsbyggnaden.

Enligt utskottets mening torde förevarande spörsmål, med vilket jämväl den uppkomna frågan om anordnande av en arkivdepå i Östersund i viss mån är sammanhängande, böra göras till föremål för ytterligare utredning. Härvid bör också övervägas, huruvida icke nuvarande landsstatshusets centralt belägna tomt skulle kunna lämna utrymme för någon ytterligare statlig byggnad. Vad särskilt lantmäterikontoret angår, skulle tvivelsutan genom dettas förläggning till nämnda tomt vinnas åtskilliga fördelar; i detta avseende må erinras om det samarbete, som i stor utsträckning förekommer mellan en länsstyrelse och länets lantmäterikontor. Ur dessa synpunkter torde — vid ett eventuellt val mellan de båda andra ifrågasatta tomtplatserna — den intill rådhuset belägna vara att föredraga.

Vad därefter angår lantmäterikontoret i Kopparbergs län, kan utskottet efter avlagt besök på platsen vitsorda vad i de väckta motionerna anförts rörande de nuvarande lokalernas otillräcklighet och vådorna härav ur arbetssynpunkt. För närvarande är lantmäterikontoret inrymt i landsstatshuset, där överhuvud den nuvarande utrymmesbristen är mycket framträdande.

Det framlagda förslaget till en nybyggnad för lantmäterikontoret torde ock, såvitt utskottet kan finna, erbjuda en lämplig lösning av förevarande lokalfråga. Emellertid har utskottet ansett vanskligt att nu på enskild motion

fatta slutlig ståndpunkt till förslaget. Förevarande angelägenhet torde göras till föremål för närmare övervägande i samband med den blivande utredningen rörande nya lokaler för lantmäterikontoret i Jämtlands län.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte, med beaktande av de synpunkter, utskottet ovan anført, föranstalta om skyndsamt utredning rörande nya lokaler för lantmäterikontoren i Kopparbergs län och Jämtlands län samt för riksdagen framlägga det förslag i ämnet, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 13 maj 1927.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. *Kvarnzelius*, A. C. *Lindblad*, A. F. *Vennersten*, J. L. *Widell*, J. *Nilsson* i Malmö, C. P. V. *Nilsson* i Gränebo, A. *Pers*, E. A. *Hallin*, C. I. *Asplund*, C. *Johansson* i Hälsingborg, J. B. *Johansson* i Fredrikslund och K. A. W. *Björck*; samt

från andra kammaren: herrar A. *Anderson* i Råstock, P. *Nilsson* i Bonarp, L. J. *Carlsson-Frosterud*, O. *Olsson* i Kullenbergstorp, A. *Åson Törnkvist* i Karlskrona, P. M. *Olsson* i Blädinge, E. *Kristensson* i Göteborg, B. *F:son Holmgren*, S. *Persson* i Fritorp, E. G. E. *Eriksson* i Stockholm, J. *Olofsson* i Digernäs och P. C. *Jonsson*.